

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Possedit Diabolus Stagyrium. In controuersiam venit diuina prouidentia; verum indubium est in nostrum illam bonum vigilare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

rom, multo melius, quam olim David agnos-
 ce ore hominum & paridorum dentibus; deser-
 uerit. Licet enim hoc animo fecerit
 David viri adhuc adulescenti; minime tamen
 potuit insidiosus morus plagalque medicari.
 Christus autem eo modo miserum liberat ho-
 minem, ut illum diabolica eruens seruitute, de-
 perditis cuncta redintegret, auditum, visum, &
 loquelam, perfecti que curet ut in corpore, ita &
 in anima: *Dei quippe perfecta sunt opera.* Cui di-
 cere ex ratione licitum erat omnibus, quos tu-
 ranerat quod eorum vii dixerat: *Totum hominem*
sanum feci. Mutus autem Pharisæorum & ad
 quod neruis omnibus intenderunt, erat, irrecou-
 cilandas cum Christo habere similitudinem, quo-
 circa hoc primum agebant, illum perpetuo ca-
 lumniari in quoque calculo cuncta opera eius &
 macula fugillare. Tales illos obicit nobis E-
 uangelista, quod præ oculis habebat: opus præ-
 clarissimum arguentes, quod cum soli Deo re-
 ferretur, mentiti sunt illum opera pactoque pa-
 trasse diabolico: diabolica certe blasphemia,
 quam Christus animo tulit pernitens. Ob qua,
 cum illis probasset, ut luce clarius probauit opus
 à se factum, virtute cælesti, cui diabolus velut
 noluit, est cedendum fuisse perpetratum, suam il-
 los præsciis prædicit ruinam, finem que deplo-
 randum à diabolo, quorum ipse in hac vita vis-
 ceta flagitiis plena possidebat: in morte defuën-
 dos, ac proinde finem eorum fore omnium in-
 faustissimum. Adeo diuinam spirant Christi
 eloquia sapientiam, ut mulier assistens concio-
 ni, cantra voce hoc insonnerit: *Beatus ventor,*
qui te portauit, & vbera, qua suxisti. Testimo-
 nium approbo, respondet huius, ac his maio-
 ra tibi o mulier exprobo: *Quoniam beati qui au-
 diam verbum Dei, & custodiunt illud.* Placeat
 Deo in eorum numerum referamur, cui diuina
 nos gratia concribat: Eam purissima eius matre
 mediati e postulemus Angelicam offerendo
 salutacionem. *Aue Maria.*

Dominus possideat, ut proprium dux castrum,
 variis hominem distorquens, cruciatibus. Hoc
 desumpsit argumentum ex casu non leui sed
 terribili; quo die quodam intus illi amicus
 Stagyrius opprimitur. Erat hic natalium clari-
 tudine conspicuus, opibus amplissimus, illum
 parentes tam diligenti educarunt studio, ut ab
 ineunte ætate virtutis studiosus, zelo feruidus,
 turbarum fugax, Deo totus se consecraret. Mor-
 tuis parentibus relicto ex alle heres, eidem in-
 sistens proposito & semitam intendens perse-
 ctionis: quam à Christo iuueni legerat propo-
 sitam: *Si vis perfectus esse, vende & cæde omnia que possessus*
habes, & da pauperibus. Cuncta diltrauit, diuisit *Matt. 19.*
 pauperibus se nudauit omnibus, religionē pro-
 cessus, spiritu cepit Deo seruire feruentiori. Et
 eius laudantur exercitia (testis est D. Chryost.)
 perpetua penitentia, pertinaces vigilia, ieiunia,
 ciliciaque asperitima, primus isque in oratione
 contentus, dies integros ieiunius perseuerat, ac
 dono portebatur la, hrimarum, vnicò verbo in-
 teget vix celeri que purus commendatur.
 Quando tempus affore c nsebat ut opportuni,
 quo coelestibus frueretur deliciis, & anima su-
 perna charitatis dulcedine liqueceret ineffa-
 bili, en subito à dæmone corripitur, qui corpus
 innocuum ingressus, illud tanto cepit furore, &
 exynide cruciare gehennali, ut cunctos adstan-
 tes ad pias commoueret lacrimas misero co-
 dolentes. Oculorum distorquet ac albuginem,
 fremet at dentibus, manus constringeret, ore
 spumabat, membris totis contremebat, ut equus
 nimio cursu fatigatus multo saepius tempore ut
 insensibilis, atque mortuus habetur: *Distor-*
tas manus, toruos oculos, oris spumam, horrendam,
& confusam vocem, diabolicum tremorem, sensus prouid en-
per multam horam priuationem causabat. Imo & ad fin. &
crebro diabolus visibili potci figura, luto con-
sperus, rictu ferocissimus appareat, & illi usque
excruciabat. Tom. 5.

Hoc mundum in summam rapuit admiratio-
 nem; miserumque videre erat nimio merore
 tabescentem: in quorundam corde dybiu passa
 est diuina prouidentia, dixeruntque Deum hæc
 infima non curare eorumque qua in eius sunt
 obsequium, minime memuisse. Quis bonus pas-
 stor, si gregis suscipiat curam, permittet agnum
 à lupo liberè deuorari: pinguis simam, vitæ o-
 nem de grege tolli, dentibusque commandi,
 nec acurrat, nec defendat, nec eruat? Quis pa-
 ter tam ab omni pietate alienus, qui ceruat ut
 sum dilectissimum siti rapientem, vnguentum,
 familiæ domusque fulcrum, vnicum heredem
 E e e 3 bono

Deut. 14.
 11. 4.
 144, 7, 15.

I. Stagy-
 rius cur-
 à diabolo
 21.
 D. Chry-
 Ho. 1. de
 per multam
 lib. 2. in
 Tom. 5.

§. 1. Possedit Diabolus Stagyrium. In con-
 trouersiam veni diuinæ prouidentia: Verum
 indubium est in nostram illum bonum vigi-
 lare.

I. Inter opera D. Chrysolomi caput extollunt
 tres libri quos composuit de Diuina prouid-
 entia: quorum hoc legitur argumentum
 declarare, cui permittat Deus, quod diabolus in
 hominem habeat potestatem, eiusque corpus ut

banorum, quem brachijs ferociter constricium
 praefocet ac medium dirumpat & non totis ac-
 curat viribus filio latens auxilium? Numquid
 non pastor omnium nostrum Deus? ipse de se
 testatur: *Ego sum pastor bonus*. Numquid non om-
 nes oves charissimae, oves pascuae eius? Ipse tes-
 timonium perhibet ore prophetico: *Vos gregei*
34. 3. 2. 1 pascuae mea hominis estis. Numquid non ipse pa-
Matt. ca. 23. 9. ter nosset supremus, nosque filij i ipse hoc idem
 vult, sentiamus: *Patrem nolite voca e vobis super*
terram: unus est enim pater vester qui in caelis est.
 Et hoc decrevit, ut primum hoc sit, quod de som-
 nis evigilaremus, profiteri: *Pater noster, qui es in*
caelis.

Qui igitur fieri potest, a tali pastore permitti,
 quod lupus ille ferocissimus diabolus, ovem ar-
 ripiat, dinescat, concutiat, ovem pinguis-
 simam dilectissimam sibi, Religiosum suo cultui tanto-
 pere dedicatum, nec manus adhibeat, aut porri-
 gat auxiliares? Quomodo, pater cum sit, iusserit
 vrsu crudelissimum Satanam filium impete-
 re tentibus praefocare, vnguibus dilacerare, nec
 illo fortior, patrocinatur? Quis hoc intelligat,
 nisi qui de divina dubitet providentia? Quod
 in Iudam Deo committente d'abolus accepit
 potestatem parum fuit, erat etenim ex tunc
 conditione diabolus: *Ex vobis unus diabolus est.*
 Nec inconcinnum, ut a diabolo diabolus vincia-
 tur. Quod D. Paulus Corinthium adulterum Sa-
 tanx tradiderit in interitum carnis, nemo re-
 prehendit: alius enim erat lapis offensionis &
 petra scandali, publico namque libidinis pecca-
 to pessime apud omnes audiebat, at Deo con-
 sentiente virum Angelica puritate, sancti simi-
 ligue moribus commendatum, cui quam servitire
 Deo charius erat nihil, a diabolo arripi, dilania-
 ri, saevius excipi, quis posse fieri sibi per-
 suadeat?

Pleraque similes rationes SS. Patres in hac
 materia proponunt; ut alias fuse probavimus,
 & D. Chrylost. prosequitur. tribus editis libris de
 Providentia, quibus per totos cunctis his res-
 pondet obiectionibus, & mentem huic erigit
 Stagyrio, solaturque tabescenti. Cui proinde li-
 bros illos consecrat, quibus exponit probatque
 Deum data opera hoc agere, sapientissima dis-
 positione, nec minor providentia p'utrimis illis
 iustissimis motum argumentis. Quibus explica-
 dis hoc praesupponi: primum; cuncta quae hoc
 in mundo Deo permittente sunt in nostrum ne-
 quaquam vergere detrimentum, nostrae quippe
 salutis curam habet tantam, quam qui vel ma-
 ximam, uedam omnium in communi, sed unius

eiusque nestrum in singulari. pler quam vel
 pater. Iona. salutemque cordi habet viciis sua-
 que charissimae. Hoc autem Christi; robat testi-
 monio: *Non est voluntas patris vestri, qui in caelis est, ut perat unus de pascuis istis.* Illud
 attende: *Vnus de pascuis istis.* Non tanto pater
 quilibet intendit si dio filij vnici ac heredis
 incolumitati, quanto Deus vnus pascuis ac de-
 lectissimi omnium inuigilat saluti.

Pro confirmatione profundam hanc adducit
 doctrinam: cuique Angelum a Deo custodem
 esse designatum, principem curiae suae non mi-
 nimum. Optime & validissime gregis sui en-
 tam proleat: Rex inclynis, si cuique, oui mag-
 natem palatij praeficeret custodem: dato praec-
 cepto, ne vquam ab illa visum, oculoque de-
 flecteret. Eadem intentione parabolas pro-
 posui: pastoris, qui labore indefesso ac imper-
 terito periculis ovem delectissimam quavis
 aberrantem, alius multo pinguioribus ab omni
 exemptis periculo; Mulieris quoque sedulitate
 inquieti peiditem dragmam requirerentis,
 demum patris clementissimi, cui licet fidelis
 adhaerere filius senior, prodigum tamen tanto
 sese cepit amoris affectu redcurrentem, ut heri di-
 ximus.

Hoc ipsum confirmat Apostolus (inquit D.
 Chryso.) non tertienda illa protestatione: *Deum vult omnes homines saluos fieri.* Neden quanta
 nostrorum capiat sollicitudine; qui *Salt suum* D. Chry-
 stost. *viris facit super bonos & malos, & pluat super ini-*
stos & iniustos. Quod si inimicu iam cura, & pro-
 uidentia prospicit, fideles suos, qui cura fidelis & ser-
 uantur quomodo vngua contemneret? A peritius & totius
 probare no potuit, quam illis verbis, quibus
 cum dixisset tantam suam esse providentiam, ut
 nec passerculus in terram decidat, nec arbora
 folium defluat: Praeter suam dispositionem hac
 addit: *Quanto magis vos modica fidei omnemque*
tandem erga nos curae praestat securitatem, dum
ait: Sed & capilli capitis vestri omnes numerati sunt.
Sunt. Nolite inquietari. Nec minus de hoc D. Chry-
 stost. *Quomodo miseretur pater filiorum, miseris est Deus. Quomodo*
menus timetibus se. Et Isaias aliqui d' maius docuit
qui matris exemplo positus usus est, qua erga mater
suos longe misericordius aff. usat, qua pater. Num-
quid, inquit, mater oblitisci potest filij vteri sui, et
non misereatur? Et si illa oblitiscia fuerit ego nunquam
oblitisciaris. Christus lo. utus Pharisaeis (est D.
 Chrylost.) perdidit ingratis, inimicis suis, sic cu
 illis argumentatur: *Si vos cum sitis multi, nostris*
bona data d'ate filijs vestris, quanto magis pater, v-
vester carissis &c. Cur igitur hic febriliter
 defecte,

Tract. 7.
 n. 5. &
 segg.
 III.
 Diuina
 provide-
 tia pro-
 bat.

deserere, illum contemere vexari; paupertie alterum opprimi, Stagyrium à dæmone possideri, di-
visque consenti: torqueri cruciatibus? Non hoc
in malum eodit, ait sanctus, at in bonum, hinc e-
nim nobis infuit: prodeunt utilitates.

§. 2. *Quidam Deus creavit in mundo, que qui-
busdam licet sine nocumento, porro sunt alijs
emolumento, ut dæmones.*

commodum eliciamus: & patet omnibus, quod
nobis servant utilitati quæ tibi noxia conquete-
ris igni, aqua, ferrum, sensus corporis, sine illis,
quippe constat vitam humanam transigere posse
neminem.

Infer D. Chrysof. idem ego assero de diabo-
lo, qui licet sit multis ut ignis consumens, & ta-
lis esse possit corpori tuo & animæ: si minus li-
cet sit malitia rapidissimis, quo multi male pro-
vidi demerguntur; leo licet sit fævissimus, qui
prope si finita deuolet, & teste Hieremia: *Si
malus uniuersæ terræ*, ut de eo hoc interpreta-
tur D. August. cuius licet nequitia sit, ut gladius
anceps multorum homicidâ, & venenum piis
sentissimum, quo totum genus infectum hum-
anum corrumpit irremediabiliter: ex eo nihilominus
nobis prodesse potest ad meritum, & ex datus per-
uersa sua voluntate nobis occasione coronas
licet promereri semper iterat. Ipse sibi malus est,
mala quoque, quæ nos persequitur malitia sua,
sibi est causa perditionis; nobis autem, si tan-
tummodo velimus, diuina adiutrice gratia, sca-
lam erigit, quæ ad gloriæ celestis altissimam
secundam subigium, æternaque bona posside-
amus. Ansam nobis exhibet clarissimis victorijs,
coronis illustissimis, regno Dei, quod sine
illo, nemo sibi persuadeat, posse se obti-
nere.

Si nequitia ignis Satanice te consumat, cum
vilis sis palea, serenumque languidum, & aridum,
D. tamen Paulo, qui aurum erat purissimum (a)
fuit testum quo splendor virtutum eius clarissi-
mam sui ipsi perfectionem: Deo ipso consti-
mante. Si iudam ut leo ferocissimus discepit,
& æternum perdidit traditorem, D. Antonij,
qui Samsonem celesti robore longe superabat,
subiectus contemuit, in quem brachij sui for-
titudinem, diuinaque gratia ostendit adiuto-
rium: Numquam enim tot illustribus in terra
fulsisset Antonius melius victorijs, nec glo-
riosis, & immarcescibilibus in celo coronis
radiasset triumphator: si non tantæ tanque
effragans diaboli malitiæ illis occasio em præ-
buisent: ut laud D. Gregorius disputat; sup. l. 3. d. 10.
posita illa toties repetita prepositione: *Sine la-
c. 1. in fe-
bore certaminis, non est palma victoria.* Si Caino nec
fuit visus quem brachijs ferocis compressu inu-
ditæ, porro Iob medium fuit, quo declarauit,
quod, ut alter David, visos præbucaret, & quo
pectoris Iob demonstrabat fortitudinem. Quod
si quibusdam sit ratio naufragij, alijs è con-
tra plurimum meritorem, & in celo coro-
natum

17

L

Cur Deus
non nocu-
ta crea-
rent.
de la to-
quale.

Omnia

D. CHR.

sup. l. 3. d. 10.

(a) De
vitate y
quatro
quilates.

D. CHR.
sup. l. 3. d. 10.

Sine la-
c. 1. in fe-
bore certaminis, non est palma victoria.

Si Caino nec
fuit visus quem brachijs ferocis compressu inu-
ditæ, porro Iob medium fuit, quo declarauit,
quod, ut alter David, visos præbucaret, & quo
pectoris Iob demonstrabat fortitudinem. Quod
si quibusdam sit ratio naufragij, alijs è con-
tra plurimum meritorem, & in celo coro-
natum